

urs de laurea magistrela a nivel unich de Sciences dla Formazion primera- Sezion ladina

Syllabus

Descrizon dl Modul

Titul dl curs	Practicum 4 (P4)
Numer de Modul tl plan de stude:	27
Responsabla dl modul	Mussner Silvia
Stude:	Sciënzes dla Formazion Primera – Sezion ladina
Ann de stude:	4° ann
Semester:	01 (invièrn) y 02 (instà)
Codesc dl curs	13426
Ciamp scientifich-discipliner dl curs	--
Cursc propedeutics	Praktikum 1
Numer complessif de èures de labor	70
Èures d'udienza	Aldo dl regulamënt
Credic furmatifs:	5
Fins furmatifs spezifics dl curs:	<p> TI Practicum 4 njënia i studënc/la studëntes ca Miniatures Didatiches te grupes a tandem te n ciamp furmatif che ëi /ëiles chier ora (scienzes natureles, matematica, sport y muvimënt o leteratura) y les porta dant te scolines y scoles ladines che cooperea. </p> <p> Miniatures Didatiches ie ativateies furmatives che vën lauredes ora cun na varietà de material didatich, metudes adum da de plu fases che costruësc sciche contenut una sun l'otra y ie cunliedes dal medemo fin de formazion. </p> <p> I/La studënc/studëntes sperimentea la Miniatures Didatiches cun i mutons y la mutans, documentea y fej reflescions sun la usservazions fates, baratan ora la cunescënzes acuisides cun i/la coleghes de stude y possa a chësta maniera, aldò dl prinzip dl mparé esploratif, fé esperienzes mpurtantes per ampliè la cumpetënzes per l practicum 5 y si profescion dl daunì. Tla preparazion y evaluazion vën i studënc y la studëntes acumpaniëi/edes dai/dala coordinadëures dl practicum y dai/dala duzënc/tes dla facultà de Sciënzes dla formazion. </p> <p> I fins furmatifs dl Practicum 4 mira a arjonjer cunescënzes y cumpetënzes te chisc ciamps: </p> <ul style="list-style-type: none"> • prugamazion, realizazion y valutazion de n percurs furmatif sun la basa de cunzec didatics atuei y profesciunei. • usservazion, documentazion y analisa di pruzesc dl mparé di mutons y dla mutans aldò dl prinzip dl mparé esploratif • ampliament dla cumpetënzes de azion tl ciamp de lëur, te situazions concretes nce chèles desviedes da percursc prugamei da nora • cunliamënt danter cunescënzes teoriches y metodologich-didatiches cun la esperienzes pratiches • renfurzamënt dla capacità de se cunfrunté sun argumënc spezifics dl lëur, dé y azeté feedback te na maniera costrutiva • svilup dla cumpetënzes de documenté, ejaminé y refleté l percurs de formazion persunel (danter auter sun la basa dla reflescion de situazions de dilema) • miuré la capaziteies de auto-analisa critica dla cumpetënzes persuneles y profescioneles y se rënder cont dla perspètives persuneles de svilup

Organisazion dla lezion 1 (lëuratuere)	Miniatures didatiches - fundamënta scientifich - didatica spezifica
Duzënt/a:	<p>Prof. Dr. Robert Philipp Wagensommer. (ciamp sciences natureles) Coordinadëures dl practicum ladin y tudësch: Mussner Silvia, Schultz Kerstin, Aichner Adelheid Prof. Michael Gaidoschik (ciamp matematica) Prof. Jeanette Hoffmann (ciamp leteratura) Prof. Niederkofler Benjamin (ciamp muvimënt y sport)</p>
Ciamp scientifich-discipliner	L-ART/07, MAT/04, L-LIN/13, L-LIN/14
Èures de lezion/labor complessives	30
Credic furmatifs:	2
Rujeneda dla lezion:	Tudësch/Ladin
Regula de adurvanza:	Aldo dl regulamënt
Orar dl' udiënza:	Èura de udiënza di/dla singuli/la duzënc/tes da udëi sun la plata internet dla Facultà y di/dla coordinadëures dl practicum da lunesc a venerdì sun dumanda
Descrizion dla lezion:	<p>Ti lëuratueres, ulache n se basa sun na fundamënta scientifica y na didatica spezifica, lëura i/la coordinadëures dl practicum, te na forma de co-teaching cun i/la duzënc/duzëntes de didatica.</p> <p>L vën prejentei inputs teorics sun na basa scientifica y na didatica spezifica per na lingia de ativateies d'aprendimënt adatedes per scolina y scola. Per la promozion dl mparé esploratif y dl svilup de n cumpurtamënt de nrescida vën prejentedes defrënta metodes de analisa y usservazion.</p> <p>Sun chësta basa vën fata la proietazion cuncreta per mèter n droa i percursc furmatifs tla istituzions che cooperea (scolines y scoles). Do la realizazion, analisa y documentazion di percursc furmatifs, vën la reflacions y usservazions prejentedes cun l sustëni de tecniches y strumënc de comunicazion defrënc.</p>
Lista dla tematiches:	<ul style="list-style-type: none"> - mpulsc scientifich-didatics de basa di ciamps tematics cris ora - metodes didatiches y materiali spezifics - metodes de documentazion y de analisa che se stiza sun la nrescida - idees de basa sun la ativateies de apprendimënt - proietazion y realizazion de n percurs furmatif sun la basa dla nformazions nrescides tla scolines y scoles asseniedes - prejentazion y reflacion tla grupa sun la esperienzes y usservazions fates ntan l percurs furmatif
Descrizion dla formes de nseniamënt y dl mparé:	Mpulsc scientifich-didatic specifics da pert de duzënc/dla duzëntes; lëur individuel, de tandem y de grupa; descusions; stude de leteratura; duvier de cësa per njenië ca y evalué la Miniatures Didatiches che vën realisedes tla Lezion 2
Organisazion dla lezion 2 (lëuratuere y pratica)	Miniatures didatiches - programazion menuda y realizazion
Duzënt/a:	<p>Prof. Dr. Robert Philipp Wagensommer. (ciamp sciences natureles) Coordinadëures dl practicum ladin y tudësch: Mussner Silvia, Schultz Kerstin, Aichner Adelheid Prof. Michael Gaidoschik (ciamp matematica) Prof. Jeanette Hoffmann (ciamp leteratura) Prof. Niederkofler Benjamin (ciamp muvimënt y sport)</p>
Ciamp scientifich-discipliner:	—
Cumpëida dl'èures:	40
Credic furmatifs:	3
Rujeneda dla lezion:	ladin y tudësch

Frecuenza:	aldò dl regulamënt
Orar dl'udienza:	Èura de udiënza di/dla singuli/la duzënc/tes da udëi sun la plata internet dla Facultà y di/dla coordinadëures dl practicum da lunesc a venerdì sun dumanda
Descrizion dla lezion	L/la coordinadëur/a dl practicum lëura te na forma de co-teaching cun i/la duzënc/duzëntes tla ancuntes de programazion y evaluazion, cun i studënc y la studëntes (ndut 38 èures)I studënc y la studëntes esplurea, tres n colloquio, ciunes che ie la cundizions urganisatives per la realizazion dla Miniatures-Didatiches tla istituzions che cunlëura y les realisea do la ancuntes de preparazion tla Facultà tla scolines y scoles. (ndut 32 èures, 16 èures pro istituzion).
Lista da tematches	- proietazion cuncreta dla ativateies furmatives per scolina y scola - realizazion dla ativateies furmatives proietedes, tla istituzions che cooperea (scolina y scola)
Descrizion dla formes de nseniamënt y dl mparé	Lëur individuel, de tandem y de grupa, descuscions; analisa che se basa sun la nrescida de usservazions, reflescion de situazions de dilema, studio de literatura; duvier de cësa per njenië ca y evalué la Miniatures Didatiches; atuazion pratica te scolina y scola;
Resultac de apredimënt y competënzes	<p>Cunescënza y cumprension</p> <ul style="list-style-type: none"> capì la cumplessità dl sistem a rë che lieia la scolina y la scola y nce dl cheder profesciunel da maester/maestra cunescënza desferenziada dla ndicazions provinzieles dla scolines y scoles cunescënza de metodes didatiches specifiches per la programazion y la documentazion cunescënza di cuntenuc specifichs, de materiali y metodes adatedes per la atuazion di ciamps furmatifs tla scolines y scoles cunescënza de metodes de usservazion y evaluazion basedes sun la nrescida <p>Capazità de mèter n droa la cunescënza y la cumprension</p> <ul style="list-style-type: none"> mèter n droa de savëi didatich scientifich specifich tla programazion, realizazion y reflescion de percursc furmatifs mèter n droa de strumënc de programazion usservazion, analisa y reflescion de pratica pedagogica, basedes sun la nrescida adurvanza de tecniches de prejentazion y documentazion <p>Autonomia de giudize</p> <ul style="list-style-type: none"> renfurzamënt dla capacità de auto - ejaminé la cumpetënzes persuneles – profesciuneles, la pertes stersces y chèles da pudëi svilupé ampliamënt dla cumpetënzes de dianiosa y sustëni tl ciamp furmatif cris ora renfurzamënt dla capacità de refleté te na maniera critica la vijion pedagogica, la imaja dl mut/dla muta y la dezijions didatiches persuneles svilup dla capacità de purté dant giudizies persunei che se stiza sun analyses y reflescions fates y tën cont de na fundamënta scientifica y didatica specifich adurvanza de n lingaz adatà per descrì i cumpurtamënc di/dla mutons/ans y analisé si pruzesc dl mparé. <p>Abilteies comunicatives</p> <ul style="list-style-type: none"> ampliamënt dl lessich specifich profesciunel

	<ul style="list-style-type: none"> • costruzion de relaziuns y pruzesc de grupa • adurvanza de formes de comunicazion y strumënc de sustëni adatei a prejenté te na maniera profesciunela y scientifica i percursc furmatifs defrënc • adurvanza coreta dla rujenedes <p>Capazità de aprenimënt</p> <ul style="list-style-type: none"> • svilup dla capazità de reflescion y de mparé dal'esperienza fata • svilup dla capazità de co – proietazion y culaburazion cun n/a cumpani/a de stude (a tandem) • svilup dla capazità de fé usservaziuns y reflescions sun l pruzes dl mparé di mutons y dla mutans y de se nstësc/nstësses • svilup dla capazità de dé y azeté n feedback y l ntegré tl svilup persunel • svilup dla capazità de fé reflescions sun l cunliamënt danter teoria y la esperienza pratica
<p>Modalità d'ejam:</p>	<p>Ejam scrit che tol ite chësta pertes:</p> <p>a.) proietazion dla Miniatures Didatiches per scolina y scola</p> <p>b.) reflescion y analisa dla esperienzes y cunescënzes acuisides tres la realizazion dla Miniatures Didatiches tla scolina y tla scola</p> <p>c.) prejentazion dla competënzes pedagogich-didatiches acuisides cun prejentazion mediela y ejam scrit</p>
<p>Rujeneda/es de ejam:</p>	<p>Ladin (pitla pert) y tudësch</p>
<p>Criters de valutazion:</p>	<p>La valutazion dla lezion 1y 2 valutea chisc elemënc te pertes nfat:</p> <p>a.) planificazion scritta dla Miniatures Didatiches per la atuazion tla scolina y tla scola</p> <p>b.) reflescion scritta cun analisa y documentazion dla esperienzes y cunescënzes acuisides tres la realizazion dla Miniatures Didatiches</p> <p>c.) prejentazion dla competënzes pedagogich-didatiches acuisides cun prejentazion mediela y ejam scrit</p> <p>Per arjonjer na valutazion globela dl modul muessa duc i elemënc vester valutei te na maniera positiva. Tl cajo de na valutazion negativa de dut l modul, vëniel tenì cont de eventuela pertes stlutes ju positivamënter tla sescions d'ejam che vën dò. Tl cajo de na valutazion negativa dl modul per trëi iëdesc consecutifs, ne ti iel al student/ala studenta aldò dl regulamënt di ejams, nia cunzedù de se scrí ite per chësc ejam tla proscima trëi sescions (art. 6, coma 4 dl regulamënt di ejams de profit).</p> <p>Criteres per la valutazion</p> <ul style="list-style-type: none"> • capazità de elaborazion di cuntenuc • espusizion tlera y coerënza di argumënc • cunescënza dl' ortografia y gramatica • capazità de reflescion, argumentazion y de auto- analisa critica • capazità de ntegré teoria y pratica • capazità de comunicazion y prejentazion

Bibliografia de ublianza:

- Departimënt Educazion y Cultura Ladina (ed.), Indicações Provinzieles per la scolines ladines, Provinzia Autonoma de Bulsan-Südtirol, Bulsan 2013
- Ntendënza Ladina (ed.), Indicações Provinzieles per la scoles elementeres y mesanes, Provinzia Autonoma de Bulsan-Südtirol, Bulsan 2009

Ciamp dla sciences natures:

- Hamman M. & Asshof, R. (Hrsg.) (2013) *Schülervstellungen im Biologieunterricht: Ursachen für Lernschwierigkeiten*. Seelze-Velber: Klett- Kallmeyer.
- Kettmann, U. (Hrsg.) (2017). *Biologie unterrichten mit Alltagsvorstellungen: Didaktische Rekonstruktion in Unterrichtseinheiten*. Seelze-Velber: Klett- Kallmeyer.

Ciamp dla matematica:

- Schuler, S., Streit, Ch., & Wittmann, G. (2017). *Perspektiven mathematischer Bildung im Übergang vom Kindergarten zur Grundschule*. Springer Spektrum.
- Wittmann, E. Ch. (2003). Was ist Mathematik und welche pädagogische Bedeutung hat das wohlverstandene Fach für den Mathematikunterricht auch in der Grundschule? In M. Baum & H. Wielpütz (Hg.), *Mathematik in der Grundschule* (S. 18–46). Kallmeyer.

Ciamp dla leteratura:

- Dehn, M., Merklinger, D., & Schüler, L. (2014). Narrative Acquisition in Educational Research and Didactics. In P. Hühn, J. Ch. Meister, J. Pier, & W. Schmid (Hg.), *Handbook of Narratology* (S. 489–506). De Gruyter.
- Spinner, K. H. (2006). Literarisches Lernen. *Praxis Deutsch*, 33(200), 6–16.
- Wieler, P. (2018). Sprachlich-ästhetische Literaturerfahrung als Beitrag zur Identitäts- und Sprachentwicklung jüngerer Kinder. *Leseräume. Zeitschrift für Literalität in Schule und Forschung*, 5(4), 35–48.

Ciamp muviment y sport:

- Messmer, R. (Hrsg.) (2013). *Fachdidaktik Sport*. Bern: UTP.
- Scherler, K. (2008). *Sportunterricht auswerten. Eine Unterrichtslehre*. Hamburg: Czwalina.

Autra leteratura spezifika vën comunicheda y metuda a dispuzizion nta la prima ancuntes de lëuratuere y lezion.